

ALTERNATIVA ESTE!

DE LA TERITORIU AL
DEZASTRULUI LA VIS ÎMPLINIT

CINCI LUNI A DURAT SFATUL NOSTRU DESCHIS CU POPORUL.

Ne-am întâlnit, am dezbătut și am făcut schimb de idei
cu oameni din întreaga țară.

Am reușit să ajungem în toate orașele, în o treime din
toate satele și primăriile.

Am ascultat atât pe cei vârstnici, cât și pe cei tineri.

Am primit critica fermierilor și muncitorilor.

Am dezbătut cu antreprenorii și am roșit de rușine
întâlnindu-ne cu profesorii și medicii.

**Iar concluzia la care am ajuns – este rezultatul anume
al acestui dialog fără precedent cu cetățenii.**

**BLOCUL ELECTORAL
«ALTERNATIVA»**

CONȚINUTUL

02

Prolog.
Ce anume este rău în Moldova?

05

Ce se poate
face?

08

Cincisprezece
reforme populare

10

Moldova: teritoriu al sănătății și longevității.
Legea privind prevenția oncologică obligatorie.

12

Moldova – un teritoriu al cunoașterii.
Codul privind cunoașterea și inovațiile.

15

Moldova producătoare.
Noua politică economică.

17

Digitalizarea întregii țări.
Legea criptomonedelor.

20

Moldova: fără cuceritori și cuceritori.
Cultură. Patrimoniu. Turism.

22

Moldova regiunilor dezvoltate.
Programul „50 de orașe”.

25

Moldova europeană.
Principalul scenariu constructiv.

04

Există oare motive
de speranță?

06

Obiective
anticriză.

09

Moldova socială
și Legea Vieții.

11

Diaspora și migranții de muncă.
Legea revenirii demne.

13

Moldova – țara tineretului.
Legea privind stimulentele de start pentru tineret.

16

Tranziția energetică.
**Moldova – producător și exportator de resurse
energetice.**

18

Moldova Verde – teritoriu al vieții.
Legea protejării râurilor.

21

Moldova echitabilă.
Legea opoziției.

23

Moldova nouă.
Trei principii pentru reintegrarea țării.

27

Chișinău – **capitala libertății economice
și culturale, a confortului și dreptății.**

29

ALTERNATIVA ESTE!

— PROLOG

CE ANUME ESTE RĂU ÎN MOLDOVA?

Sărăcia

Sărăcia absolută a depășit 30%

Asta înseamnă că o treime dintre cetățenii noștri duc lipsă de cele mai elementare necesități: hrană, apă, locuință, îmbrăcăminte și asistență medicală. Veniturile majorității cetățenilor se duc pe menținerea vieții și pe plata unui jug comunal peste puteri. Mai mult de jumătate din credite sunt împrumuturi pentru mâncare, tratament și înmormântări.

Exodul

În 34 de ani de independență, *populația Republicii Moldova s-a redus aproape de două ori*. Țara se golește. Mortalitatea depășește semnificativ natalitatea. Crește mortalitatea infantilă.

În anul 2024, numărul nou-născuților a fost de patru ori mai mic decât în 1990. *În ultimii 10 ani*, aproape 300 000 de oameni au părăsit Moldova. În ultimii 5 ani, numărul total al tinerilor cu vârstă între 20 și 34 de ani s-a redus cu peste 150 000 de persoane. Iar în toți anii trecuți, numărul angajaților din țară a scăzut cu aproape 1 milion.

Ca populație, Republica Moldova a regresat la nivelul anului 1953.

Șomajul

Oficial, cei care lucrează — adică plătesc impozite și contribuie la sistemul social și medical — *au rămas doar aproximativ 800 de mii de oameni*.

Restul, *adică peste 60% din populație* — copii, pensionari, studenți, funcționari publici, șomeri — nu participă la economia oficială. Asta înseamnă că țara a ajuns la marginea falimentului social.

Moldova se află într-o izolare energetică.

După accesibilitatea energiei electrice și a gazului pentru populație și economie, suntem pe ultimul loc în Europa. Orice producție – de la cea agrară la cea industrială – în Moldova actuală este neprofitabilă și riscantă.

Scindarea teritorială a țării limitează de asemenea fluxul potențialului investiții. O criză profundă a afectat toate sferele vieții economice și sociale.

În țară lipsesc medici și cadre didactice. În ultimii 25 de ani, din Moldova **au plecat 20% dintre medici**. Vârsta medie a cadrelor didactice demult a depășit 50 de ani.

Neîncrederea în putere

Are loc o prăbușire rapidă a autorității instituțiilor statului – Parlament, partide politice și întregul sistem politic. Justiția și sistemul judiciar sunt distruse. Principiul supremației legii a fost înlocuit cu un sistem autoritar, în care toți cetățenii se află sub suspiciunea puterii monopartide.

Oamenii cred tot mai puțin în alegeri libere și democratice.

Incompetența guvernării

Impactul tuturor acestor provocări este agravat de incompetența belicoasă și impunitatea arogantă de care se bucură actuala putere. Conducând țara prin frică, îngrădire a drepturilor cetățenești, monopolul asupra Teleradio public, guvernarea provoacă conflicte interne, ură, dezbinare și confruntare în societate. Alte oferte pentru poporul Moldovei puterea nu are.

În Moldova aproape totul este rău. Cu excepția oamenilor, care încă cinstesc legile omenești și sar în ajutor unii altora. Cu excepția cetățenilor care, în pofida realității nemiloase, își construiesc cu încăpăținare o viață normală în jurul lor.

În Moldova aproape totul este rău. Cu excepția naturii noastre de o frumusețe infinită, a Codrilor, a malurilor abrupte ale Nistrului, Prutului și Răutului, a viilor și livezilor ce se pierd la orizontul nesfârșitei stepe a Bugeacului.

În Moldova aproape totul este rău. Cu excepția patrimoniului cultural multisecular al poporului Moldovei, a darului său rar de a prețui și a susține diversitatea lingvistică din țară, pacea și respectul reciproc dintre etnii. Patrimoniul – principala sursă atât a optimismului nostru, cât și a renașterii veșnice a talentelor noastre, și a acelei inspirații istorice care permite să transformăm în realitate cele mai îndrăznețe visuri.

CE SE POATE FACE?

Ce se poate face în patru ani?

Ce se poate face în patru ani într-o țară condusă spre distrugere?

Se poate oare anula falimentul economic general, exodul cetățenilor, prăbușirea democrației și însăși independenței?

Se poate oare schimba această sentință și readuce viața, dreptatea și speranța pe pământul nostru?

Se poate oare transforma Moldova într-un loc al visului împlinit și meritat al poporului nostru? În acel vis despre o țară modernă, europeană, dezvoltată, în căutarea căruia sute de mii de cetățeni ai noștri își părăsesc pământul natal?

Pentru că toți visăm anume la o astfel de țară. O țară în care este interesant să trăiești și să lucrezi, să întemeiezi o familie, să trăiești într-o atmosferă de pace, creație și respect reciproc.

O țară în care ești apreciat la justa valoare, unde îți sunt respectate drepturile și îți sunt apărute cu fermitate libertățile.

NOI CREDEM: SUCCESUL ESTE POSIBIL!

Cinci luni a durat Sfatul nostru deschis cu poporul. Ne-am întâlnit, am dezbătut și am făcut schimb de idei cu oameni din întreaga țară. Am reușit să ajungem în toate orașele, în o treime din toate satele și primăriile. Am ascultat atât pe cei vârstnici, cât și pe cei tineri. Am primit critica fermierilor și muncitorilor. Am dezbătut cu antreprenorii și am roșit de rușine întâlnindu-ne cu profesorii și medicii. Iar concluzia la care am ajuns – este rezultatul anume al acestui dialog fără precedent cu cetățenii.

Da, în pofda tuturor scenariilor pesimiste, succesul este posibil. Dar, este posibil doar cu o singură – principală – condiție. Trebuie, în sfârșit, să ne unim nu unii împotriva altora, nu cap la cap, ci împotriva nenorocirilor noastre comune – sărăcia, exodul, șomajul, nedreptatea și incompetența conducătorilor.

Moldova încă există. Și acesta este – un adevărat miracol. Miracol!

Faptul că ea există, necătând la tot ce îi face puterea. Acest miracol dănuie doar datorită tuturor celor create de poporul său ziditor. Zi de zi. Prin munca sa modestă și neîntreruptă. Fără să ridice capul. Fără să-și îndrepte umerii.

Este timpul, în sfârșit, să unim acest popor, să alungăm din țară monstrul dezbinării și dușmăniei. Și adevăratul miracol moldovenesc va învinge, în sfârșit, în toate – de la economie la justiție socială, de la educație și sănătate până la noi înălțimi ale culturii noastre.

OBIECTIVE ANTICRIZĂ

Obiectivele noastre pentru următorii patru ani par ambițioase. **Dar trebuie să fim onești până la capăt. Fără astfel de rezultate, peste patru ani, Moldova nu va mai exista:**

ca țară independentă

ca societate organizată

ca loc al unei vieți previzibile și sigure

Acestea sunt doar acele sarcini fără de care este imposibil să mergem mai departe, să facem orice planuri.

1 Prima sarcină

Să sporim pentru majoritatea populației veniturile reale, capabile să depășească creșterea prețurilor. Să reducem de două ori sărăcia absolută. Să obținem ca nivelul și calitatea vieții în Republica Moldova în anul 2029 să fie cât mai apropiate de indicatorii țărilor vecine din Uniunea Europeană.

2 A doua sarcină

Să creăm stimulente pentru creșterea anuală a numărului locurilor de muncă, cu cel puțin 15%. Să oprim exodul cetățenilor din Moldova, să lansăm procesul de restabilire sustenabilă a potențialului demografic, de reducere a mortalității, de creștere a natalității și a longevității.

3 A treia sarcină

Să valorificăm la maximum poziția geografică a Moldovei și să formăm un nod agrar, energetic, industrial și de transport atractiv, pentru interacțiunea economică confortabilă a țărilor UE și a Europei de Est, pentru accesul pe piețele acestor țări.

4 A patra sarcină

Să unim Republica Moldova, să obținem o unitate civică durabilă. Să consolidăm potențialul economic al ambelor maluri ale Nistrului și, astfel, să creștem semnificativ atât nivelul de securitate regională, cât și atractivitatea investițională a țării.

5 A cincea sarcină

Să restabilim încrederea în instituțiile democratice și în supremația legii, să satisfacem la maximum cererea societății pentru o justiție modernă și un sistem judecătoresc independent. Să depolitizăm structurile administrației publice, să le fortificăm competența pentru o activitate coerentă, organizată și eficientă în vederea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

CINCISPREZECE REFORME POPULARE

Propunem să acționăm în 15 direcții, fiecare dintre acestea necesitând transformări principiale și cuprinzătoare.

În interesul majorității cetățenilor, nu al unui grup select din elita conducătoare. Nu este vorba de alte reforme-șoc sau reforme-pedepse, în urma cărora cetățenii devin de fiecare dată mai săraci și mai lipsiți de drepturi.

**Societatea moldovenească
a așteptat prea mult reforme
populare.**

Moldova socială și LEGEA VIEȚII

Statul există pentru a asigura o viață demnă fiecărui cetățean. Nicio dificultate economică sau geopolitică nu poate justifica renunțarea la această misiune.

Începând cu 1 ianuarie 2026, vom reduce legislativ decalajul dintre salariile funcționarilor și ale celor care, prin munca lor zilnică, susțin viața în țară – profesorii, medicii, lucrătorii sociali. Pentru creșterea veniturilor atât în sectorul bugetar, cât și în cel privat, vor fi implementate stimulente fiscale și de altă natură. Vom introduce indexarea ținută a pensiilor și prestațiilor sociale. Alocațiile de stat vor deveni un sprijin de încredere pentru copii, persoane cu dizabilități și vârstnici.

Unul dintre primele acte legislative ale **ALTERNATIVEI** va fi aprobarea în Parlament a **LEGII VIEȚII**. Această inițiativă va permite ca suma totală a plăților pentru toate tarifele comunale să nu depășească 10 la sută din salariul mediu pe economie. Această lege prevede, de asemenea, o tranziție de la calcularea unui minim de existență lipsit de sens la calcularea unui minim social acceptabil, care include capacitatea obligatorie a cetățeanului de a-și satisface nu doar nevoile de bază pentru supraviețuire, ci și nevoile optime în domeniul sănătății și culturii.

LEGEA VIEȚII este criteriul de competență a puterii, al capacității acestuia de a conduce țara anume în acest mod.

Moldova: teritoriu al sănătății și longevității. LEGEA PRIVIND PREVENȚIA ONCOLOGICĂ OBLIGATORIE.

Prioritatea este accesul egal la servicii medicale de calitate, medicamente, vaccinuri și tehnologii, indiferent de locul de reședință și de venit.

Bugetul pentru sănătate va crește treptat până la 5,5% din PIB până în 2029, cu accent pe profilaxie și infrastructură. Vom lansa programe de control medical general, sprijin pentru tratamentul bolilor cu cea mai mare mortalitate: cardiovasculare și oncologice, cu o atenție specială acordată sănătății copiilor, inclusiv a copiilor cu nevoi speciale.

Pentru femei și cetățenii vârstnici vom implementa *Legea privind screeningul oncologic obligatoriu* – examinarea diagnostică anuală a persoanelor sănătoase pentru depistarea bolilor oncologice în stadii incipiente, când tratamentul este cel mai eficient.

Vom revizui sistemul asigurărilor medicale obligatorii pentru o utilizare mai echitabilă a resurselor acumulate în Fondul de Asigurare Medicală Obligatorie, prin crearea unei componente de acumulare a contribuțiilor tuturor cetățenilor asigurați. Pentru atragerea cadrelor calificate în domeniul sănătății, inclusiv în regiunile țării, vor fi implementate programe de motivare sporită a lucrătorilor medicali, care includ asigurarea unor venituri și condiții de muncă demne, precum și oferirea de locuințe.

Diaspora și migranții de muncă. LEGEA REVENIRII DEMNE.

Pentru prima dată ne propunem un obiectiv ambițios – să oprim exodul cetățenilor din țară și să obținem o restabilire treptată a potențialului demografic.

Programe de stimulare a natalității, sprijin financiar pentru familii, plăți la nașterea copiilor, sprijin pentru părinții care muncesc și crearea unei infrastructuri moderne pentru copii – toate acestea sunt măsuri urgente de salvare și recuperare a potențialului demografic.

Pentru prima dată Parlamentului i se va propune o **LEGE SPECIALĂ A REVENIRII DEMNE**. Aceasta va include, printre altele, constituirea Consiliului Național pentru Combaterea Depopulării. Scopul său va fi coordonarea eforturilor tuturor structurilor și instituțiilor de stat în soluționarea problemelor demografice.

De asemenea, acesta va elabora strategii și programe de stimulare a natalității, de acordare a granturilor și facilităților fiscale pentru cetățenii care revin, pentru cei care doresc să inițieze o afacere în Moldova, precum și programe de sprijin pentru reîntoarcere și integrare, inclusiv asistență la angajare și instruire.

Este evident că pentru obiectivul revenirii demne a cetățenilor noștri trebuie și inevitabil va acționa întregul ansamblu de schimbări constructive din țară: de la protecția socială și climatul de afaceri până la calitatea educației și siguranță.

Moldova – un teritoriu al cunoașterii. CODUL PRIVIND CUNOAȘTEREA ȘI INOVAȚIILE.

Numai făcând țara noastră parte deplină a proceselor educaționale internaționale este posibil să creăm un potențial uman și profesional capabil de schimbări durabile în bine.

Considerăm că transformările trebuie să comporte un caracter complex și să fie reflectate într-un corpus special de legi – **Codul Privind Cunoașterea și Inovațiile.**

Conținutul său acoperă trei direcții: statutul social al oamenilor cunoașterii, transformarea întregii Moldove într-un spațiu unic al standardelor educaționale înalte, crearea unui climat inovativ modern.

Primul:

Învățătorul, profesorul, cercetătorul – sunt sprijinul moral și baza competenței țării noastre, ceea ce înseamnă - domeniul investițiilor personale în pregătirea profesională și autoritatea socială, precum și - domeniul atragerii tinerilor cu gândire critică.

În sfera învățământului general și mediu de specialitate este necesar să se formeze un sistem de stimulente pentru prestigiul și atractivitatea ridicată a profesiei de pedagog, a educației pedagogice speciale, iar instituțiile de învățământ însele trebuie să devină locul de testare a celor mai avansate practici și tehnologii educaționale.

Al doilea:

Spațiul cunoașterii și al educației – întreaga țară. Aceasta înseamnă că primăria este un nod al educației și formării. Nu există centru de dezvoltare pentru copii și tineri – nu există viitor pentru localitate și primărie.

Întreaga Republică Moldova, inclusiv regiunile, trebuie să devină un spațiu de atragere a filialelor instituțiilor educaționale străine și internaționale în domeniul învățământului superior și special.

Al treilea:

Nu poate exista în țară educație competitivă fără dezvoltarea științei și inovațiilor. Este cunoscut faptul că doar începând de la indicatorul investițiilor în știință de minimum 2% din PIB, știința începe să influențeze procesul educațional.

Logica transformărilor este următoarea: de la domeniul științei și inovațiilor către învățământul superior, de la învățământul superior către licee și gimnazii. În decurs de patru ani să se ajungă la finanțarea domeniului științei și inovațiilor în volum de cel puțin 3% din PIB.

A cincea reformă

Moldova – țara tineretului. LEGEA PRIVIND STIMULENTUL DE START PENTRU TINERET.

Republica Moldova trebuie să devină o țară a tineretului, ceea ce înseamnă o țară a unui start reușit în viață pentru noile generații tinere, un loc al cererii și relevanței lor profesionale, un loc al autorealizării, al carierelor ambițioase, al proiectelor de afaceri, al inițiativelor creative și al responsabilității civice.

Anume de aceea aici vor fi implementate oportunități suplimentare pentru cetățenii tineri nu doar în domeniul obținerii locuințelor prin programul „Prima casă”, ci se propune și o **Lege specială privind stimulentele de start pentru tineret**, care prevede dublarea sumei scutite de impozitul pe venit pentru tinerii cu vârsta de până la 35 de ani. Sprijinirea tinerelor familii și creșterea natalității – programul „Primul copil”, majorarea indemnizației la nașterea copilului, deduceri fiscale pentru educația și sănătatea copiilor, subvenționarea fertilizării in vitro și extinderea grupelor cu program prelungit.

Aici totul este important: educația modernă și infrastructura studențească decentă – reparația căminelor, internet de mare viteză, carnet studențesc multifuncțional, stagii și burse sociale pentru studenții din familii defavorizate. Oportunități profesionale și integrare pe piața muncii – recunoașterea voluntariatului ca experiență profesională, stagii în parteneriat cu sectorul privat, facilități fiscale pentru absolvenți și programe speciale pentru tinerii care nu lucrează și nu studiază. Sprijinirea tinerilor antreprenori și a diasporei – granturi, mentorat și facilități prin „Moldova Start-Up Tineret”, eliminarea birocrăției la achiziția locuințelor din veniturile obținute peste hotare.

Activitatea civică, timpul liber și renașterea mediului de afaceri și al celui cultural în localitățile rurale – centre de tineret în fiecare raion, „Cardul Tineretului din Moldova” pentru reduceri, stimulente pentru tinerii specialiști din sate, proiecte de dezvoltare rurală și extinderea transportului public.

Moldova producătoare. NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ.

Trebuie să renunțăm pentru totdeauna la modelul economic represiv. Avem nevoie de o economie bazată pe stimulente și libertăți moderne. Această economie se fundamentează pe trei postulate: o povară fiscală și administrativă adecvată, investiții masive ale statului în infrastructură și educație, eliminarea discriminării producătorilor autohtoni și susținerea acestora.

Dacă vrem să supraviețuim, în competiția internațională a libertăților economice trebuie să ocupăm poziții de lider.

Printre măsurile urgente de liberalizare a activității economice, se prevede eliminarea imediată a oricăror bariere privind modalitatea și sursa de plată a investițiilor în activități economice și imobiliare de către cetățenii noștri. Va fi realizată revizuirea antireforme în domeniul desfășurării activității de întreprinzător în baza patentei. Se va relua procesul de simplificare maximă a reglementărilor privind activitatea antreprenorială.

Pachetul de măsuri pentru stimularea investițiilor în economie va include investiții de amploare din partea statului în infrastructura publică, măsuri fiscale — inclusiv impozitarea profitului doar în cazul distribuirii dividendelor, modificarea mecanismului de TVA la importul de bunuri și servicii cu plata impozitului către buget după vânzarea acestora.

Întru refacerea sectoarelor strategice ale economiei, inclusiv industrie și agricultură, se vor introduce regimuri fiscale speciale, măsuri de protecție a producătorului local și asigurare a piețelor de desfacere în străinătate și pe plan intern. De asemenea, se vor implementa măsuri de stimulare a procesării prioritare a produselor agricole la întreprinderile de prelucrare din țară, prin mecanisme de subvenționare în sectorul agricol.

Tranziția energetică. MOLDOVA – PRODUCĂTOR ȘI EXPORTATOR DE RESURSE ENERGETICE.

Crizele energetice succesive în Republica Moldova cer o restructurare sistemică și o modernizare fundamentală și cuprinzătoare a acestui segment al economiei naționale.

Pe acest traseu, se prevăd următoarele măsuri:

Decriminalizarea întregului sector energetic al economiei. Crearea condițiilor pentru producția de energie electrică și biometan în interiorul Moldovei. Creșterea volumelor de producție de energie electrică, până la nivelul la care Moldova va trece de la statutul de importator la cel de exportator al energiei electrice.

Volumul insuficient de gaz natural pentru industrie și consumul casnic trebuie compensat prin încheierea contractelor directe de aprovizionare cu companii din țările producătoare de gaz. Achiziționarea de către stat a unei cote din centrale nucleare existente sau în construcție în afara Republicii Moldova, cu condiții de transport exclusiv al energiei către consumator.

Reconstrucția sistemului de termoficare al localităților și reducerea costului agentului termic pentru consumatorii casnici și întreprinderi. Crearea condițiilor pentru utilizarea totală a biomasei în producția de combustibili solizi.

Reconstrucția și dezvoltarea sistemului de transport al energiei electrice.

Dezvoltarea surselor alternative de energie pe baza utilizării surplusului de producție de energie electrică pentru producția de hidrogen verde sau stocării energiei sub formă de alți purtători de căldură.

Stimularea constantă a tehnologiilor de reechipare energetică utilizând surse regenerabile de energie – solară, eoliană, precum și instalații pentru valorificarea deșeurilor casnice, industriale și biologice.

Digitalizarea întregii țări. LEGEA CRIPTOMONEDELOR.

Tehnologiile informaționale și digitalizarea sunt factori-cheie pentru dezvoltarea economică, creșterea transparenței guvernării și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. Obiectivul nostru este de a transforma Moldova într-un hub digital al Europei de Est, unde inovațiile, ecosistemul tehnologic și serviciile digitale accesibile oferite de către stat asigură creșterea economică durabilă și competitivitatea globală.

Ne propunem ca până în 2030 Moldova să se numere printre primele 30 de țări în ceea ce privește competitivitatea digitală. **Pentru atingerea acestui obiectiv, vom urmări:**

- stimularea capitalului privat și crearea unui mediu favorabil pentru giganți tehnologici internaționali și startup-uri locale;
- dezvoltarea și retenția personalului înalt calificat;
- digitalizarea universală și completă a serviciilor publice (e-gov, e-services, standarde și platforme unificate, cuprinzând atât autoritățile centrale, cât și cele locale, și implementarea AI pentru optimizarea proceselor guvernamentale);
- crearea de condiții stimulative pentru ecosistemul de startup-uri: finanțare de tip venture, granturi, norme de reglementare simplificate și facilități pentru noile companii;
- dezvoltarea potențialului de export: certificare, promovare a soluțiilor IT moldovenești în străinătate, consolidarea cooperării cu UE, SUA și țările din regiune;
- reducerea decalajului digital (inegalități digitale): asigurarea accesului egal la internet și servicii electronice în toate regiunile țării, inclusiv în localitățile rurale.

Moldova are nevoie de o liberalizare curajoasă a domeniului criptomonedelor și de o Lege modernă privind criptomoneda. Toate acestea vor oferi Moldovei șansa de a deveni un hub regional FinTech, atrăgând un flux semnificativ de investiții și capital uman. Combinarea măsurilor „crypto-friendly” cu inițiativele de e-gov, reforma educațională și susținerea startup-urilor va crea un ecosistem favorabil pentru un salt tehnologic.

Moldova Verde – teritoriu al vieții. LEGEA PROTEJĂRII RÂURILOR

Scopul nostru principal este de a opri degradarea ecologică rapidă a țării și de a relansa procesele de reabilitare de lungă durată și complexe ale biosferei.

Principalele probleme ale Moldovei în acest domeniu sunt: cantitatea și calitatea apei; cantitatea și calitatea redusă a pădurilor; gestionarea deșeurilor; conservarea peisagistică, precum și cea a biodiversității și solului, restabilirea rețelei ecologice naționale și combaterea deșertificării; adaptarea la schimbările climatice.

Soluționarea acestor probleme va fi bazată pe abordările adoptate în Uniunea Europeană.

În scopul adaptării la schimbările climatice și stabilizării regimului hidrologic, este necesar să se înceapă o creștere practică și etapizată a suprafeței pădurilor de la 11% la 20%.

De asemenea, este absolut necesar a trece toate parcurile naționale, rezervațiile și alte teritorii protejate pe subvenționare bugetară, fără a li se solicita furnizări de lemn.

În agricultură, vor fi stimulate formele de prelucrare a solului și culturile care nu provoacă evaporare excesivă și nu necesită cantități mari de apă. A utiliza irigația prin picurare și alte metode de irigare cu consum redus al resurselor acvatice.

În mediul rural, cel puțin 4% din terenurile agricole trebuie returnate naturii sub formă de perdele forestiere de protecție. Aceeași măsură se va aplica zonelor verzi de protecție a apei de-a lungul râurilor mici și mijlocii.

Problemele climatice și de sănătate, în special în orașe, vor fi abordate prin măsuri de adaptare la nivel local – mai multe spații verzi și managementul lor eficient. Este esențială consolidarea legislativă a măsurilor pentru salvarea efectivă a râurilor mici, prin refacerea zonelor de protecție de-a lungul malurilor și creșterea suprafeței pădurilor din bazinele lor hidrologice.

Aceasta trebuie să facă parte din strategia generală de protecție a intereselor Republicii Moldova și a ecosistemelor sale naturale în folosirea resurselor, și în primul rând pentru râuri mari precum Nistru și Prut.

Este obligatoriu a insista în fața Ucrainei asupra reabilitării pădurilor din Carpați.

A opri procesul de mafiotizare a segmentului economic de „reciclare a gunoiului” și transformarea Republicii Moldova într-o „groapă de gunoi internațională”.

În paralel, este necesară atragerea investițiilor pentru rezolvarea acestei probleme pe baza tehnologiilor ecologic acceptate și testate. În același timp, se impune implementarea promptă și consecventă a sistemelor de sortare a deșeurilor menajere și industriale în toate regiunile Moldovei, fără excepție.

Moldova: FĂRĂ CUCERIȚI ȘI CUCERITORI. Cultură. Patrimoniu. Turism.

Domeniul culturii, în întreaga sa diversitate, reprezintă direcția cea mai importantă în formarea sensurilor politicii statului. În această calitate, este important ca toate instituțiile, organizațiile și inițiativele culturale să formeze o atmosferă de creație și încredere reciprocă în societate, respect și implicare în patrimoniul național și mondial, excluzând utilizarea limbajului urii și încercările de a diviza culturile în cele avansate și cele subdezvoltate.

Potențialul cultural al Republicii Moldova, în toate aspectele sale – de la teatru și concerte la muzee, de la manifestările spirituale nemateriale la monumentele de arhitectură și patrimoniu istoric-arheologic – reprezintă o resursă crucială de dezvoltare și un factor determinant al identității competitive a Republicii Moldova.

Astfel se impune o abordare fundamental nouă față de acest potențial. Acesta nu mai este un obiect de cheltuieli pe „principiul rezidual”, ci un domeniu de atragere a investițiilor strategice capabile să schimbe în mod esențial locul Republicii Moldova pe harta culturală mondială, făcând-o recunoscută și atractivă.

Doar o asemenea abordare poate transforma în cele din urmă Republica Moldova într-o țară a turismului de masă, concentrat nu doar pe capitala – Chișinău, ci pe întreaga specificitate culturală regională și locală. Schimbările radicale în principiile și volumele investițiilor în domeniul cultural pot forma un sector turistic sustenabil și de succes în Moldova.

Moldova Echitabilă. LEGEA OPOZIȚIEI.

Un sistem judiciar corect, independent și cinstit este o condiție indispensabilă pentru siguranța cetățenilor și dezvoltarea țării în toate domeniile.

Principalele probleme din domeniul justiției sunt bine cunoscute. Acestea sunt politizarea și părtinirea juridică, controlul administrativ al politicienilor aflați la putere asupra instituțiilor judiciare cheie – Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Autoritatea Națională de Integritate. Aceasta este lipsa unei practici judiciare uniforme, perioadele excesiv de lungi de investigare și examinare a cazurilor în instanțe.

Aceasta este lipsa de transparență în numirea și promovarea judecătorilor și procurorilor. Acestea sunt „justiția televizată” și interferența nejustificată a politicului în procedurile judiciare, modificările frecvente și netransparente ale legislației în favoarea intereselor politice.

Am pregătit o serie de soluții pentru remedierea situației, printre care: dezvoltarea instituției specializării judecătorilor și implementarea acesteia în toate instanțele fără intervenția Consiliului Superior al Magistraturii și a președinților de instanțe; modificarea legislației care obligă Consiliul Superior al Magistraturii și Curtea Supremă de Justiție să ia în considerare rezultatele evaluării judecătorilor și procurorilor la numirea și promovarea acestora; reducerea volumului de lucru al instanțelor prin delegarea examinării anumitor categorii de cauze către autoritățile de stat.

În plus, pentru menținerea echilibrului democratic în societate și prevenirea abuzului de putere, se propune implementarea la nivel legislativ a **LEGII OPOZIȚIEI**. Această lege urmează să garanteze reprezentanților opoziției parlamentare conducerea Curtii de Conturi, Comisiei Electorale Centrale, Consiliului Audiovizualului, Consiliului de Supraveghere și Dezvoltare al "Teleradio-Moldova", controlul parlamentar asupra Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Apărării și Ministerului Afacerilor Interne.

Moldova regiunilor dezvoltate. PROGRAMUL „50 DE ORAȘE”.

Politica de dezvoltare regională va deveni una dintre principalele politici de stat. Se propune o abordare unitară și integrată interinstituțională pentru sprijinirea regiunilor și localităților din țară.

Se va realiza o descentralizare treptată și un transfer de competențe de la nivelul central la nivelul regional. Eforturile investiționale vor fi concentrate pe dezvoltarea socio-economică accelerată a celor mai puternice centre urbane regionale, cu scopul transformării lor reale în centre de creștere capabile să extindă dezvoltarea și asupra zonelor rurale adiacente. Transformarea municipiilor Chișinău și Bălți în „centre urbane de dezvoltare accelerată”.

Întru accelerarea dezvoltării economice a teritoriilor și consolidarea relațiilor dintre orașe și mediul rural, accentul principal va fi pus pe programul „50 de orașe”. Acesta include: modernizarea infrastructurii comunale, eficiența energetică, iluminatul stradal, mobilitatea urbană, regenerarea urbană, inclusiv reabilitarea fostelor zone industriale și transferul acestora către comunități, dezvoltarea la nivel local a instrumentelor de generare și sprijinire a activităților economice, inclusiv sprijinirea zonelor urbane cu potențial turistic.

Se va implementa regionalizarea treptată a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, transport public și gestionare a deșeurilor solide menajere.

Moldova Nouă. TREI PRINCIPII PENTRU REINTEGRAREA ȚĂRII.

Reintegrarea Moldovei este, în primul rând, o cale strategică de modernizare a țării, de multiplicare a potențialului său economic și de stabilire a unei puternice unități civice. Reintegrarea Moldovei reprezintă un factor decisiv pentru independența statului moldovenesc, pentru ireversibilitatea acesteia, pentru creșterea de mai multe ori a atractivității investiționale a țării noastre, precum și pentru poziția și autoritatea Republicii Moldova pe arena internațională.

În realizarea acestui obiectiv strategic, identificăm trei direcții majore. Fiecare dintre ele necesită o transparență maximă și exclude orice formă de constrângere sau presiune forțată.

1 *Statutul Transnistriei*

Reglementarea pașnică și durabilă a conflictului transnistrean urmează a fi realizată pe baza suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova în limitele frontierelor sale recunoscute internațional, prin acordarea Transnistriei a unui statut special, care să garanteze pe deplin respectarea drepturilor omului, precum și a drepturilor politice, economice și sociale ale populației sale. Se subliniază în mod deosebit că menținerea de către Republica Moldova a statutului său constituțional de neutralitate permanentă constituie un stimulent important pentru păstrarea unității naționale, a stabilității și a dezvoltării de succes a statului reintegrat.

2 Reintegrarea socio-economică

Drept un proiect ambițios de reconstrucție socio-economică și umanitară la scară largă, se propune Programul de dezvoltare post-conflict a statului reintegrat. În parteneriat strategic cu Uniunea Europeană se realizează elaborarea și implementarea practică a planului de acțiune „Chișinău-Tiraspol, mișcare conjunctă către obiectivele comune de dezvoltare”. Acest plan prevede o analiză legislativă detaliată a tuturor aspectelor legate de armonizarea standardelor juridice în domeniile social-umanitar, economic, fiscal, bancar, precum și în domeniile justiției, protecției frontierelor de stat, controlului vamal, apărării și securității.

3 Demilitarizarea și garanțiile

Propunerile privind demilitarizarea presupun transformarea operațiunii de menținere a păcii într-o misiune de observatori civili și militari sub mandat internațional, finalizarea procesului de retragere a trupelor și armamentului Federației Ruse în conformitate cu angajamentele internaționale asumate, precum și coordonarea mecanismului de formare a forțelor armate unificate ale Republicii Moldova.

Se vor lua măsuri pentru consolidarea încrederii între Chișinău și Tiraspol, iar drepturile de proprietate ale persoanelor fizice și juridice din unitatea autonomo-teritorială specială Transnistria vor fi garantate prin Constituția Republicii Moldova, actualizată, și prin actele normative corespunzătoare.

Moldova Europeană. PRINCIPALUL SCENARIU CONSTRUCTIV.

Integrarea europeană nu este o povară externă impusă de cineva. Integrarea europeană reprezintă, înainte de toate, alegerea și speranța a mai mult de jumătate dintre cetățenii Republicii Moldova. Integrarea europeană este principalul scenariu constructiv pentru păstrarea independenței moldovenești, modernizarea economiei, transformarea fundamentală a calității vieții, protecția tuturor limbilor și comunităților etnice, precum pentru și consolidarea democratică a întregii societăți.

Blocul ALTERNATIVA își vede misiunea în munca eficientă și organizată pentru accelerarea integrării Moldovei în UE, cu respectarea strictă a foii de parcurs pentru atingerea tuturor indicatorilor de aderare.

Astfel, propunem să ne bazăm pe un model de integrare europeană care permite consolidarea societății noastre și restabilirea potențialului economic și social al Republicii Moldova. În acest sens, formulăm trei principii care disting semnificativ viziunea noastră asupra acestui parcurs de abordările actualei puteri moldovenești.

Primul principiu

Integrarea în UE este calea de prevenire a pierderii independenței moldovenești, calea negocierilor cu UE pe toate problemele esențiale privind dezvoltarea suverană; este calea sprijinului investițional din partea UE pentru modernizarea economică și socială a Moldovei și pentru refacerea potențialului demografic al țării.

Al doilea principiu

Fiecare pas spre UE poate fi făcut de Chișinău doar împreună cu Transnistria. Aceasta înseamnă implicarea UE în soluționarea exclusiv pașnică a problemei transnistrene, pe baza acordării Transnistriei a unui statut ferm garantat.

Acest parcurs permite, de asemenea, utilizarea instrumentelor politice și juridice ale UE și Consiliului Europei pentru stabilirea și consolidarea unor garanții suplimentare și ferme privind statutul autonomiei găgăuze și protecția tuturor limbilor minorităților naționale.

Al treilea principiu

Parcursul spre UE trebuie să se desfășoare concomitent cu consolidarea statutului neutru al Republicii Moldova.

Neutralitatea constituțională a Moldovei urmează a fi reglementată printr-o lege specială. Considerăm că obiectivul cel mai important în consolidarea statutului de neutralitate al Republicii Moldova va fi recunoașterea internațională a acestui statut de către toate părțile interesate.

Chișinău – CAPITALA LIBERTĂȚII ECONOMICE ȘI CULTURALE, A CONFORTULUI ȘI DREPTĂȚII.

Chișinău nu este doar capitala politică a Republicii Moldova. Este centrul dezvoltării economice a întregii țări, focarul inițiativelor culturale și sociale. Oficial, aici locuiesc peste 700.000 de persoane, iar neoficial – aproape un milion. Cu doar câțiva ani în urmă, Chișinăul era considerat un loc pierdut și o groapă depresivă. Acum este singurul loc din țară unde se produc zi de zi schimbări vizibile în bine. Și nu este vorba doar de străzile, parcurile și bulevardele amenajate. Doar aici se construiesc grădinițe și școli noi.

Nici pandemia, nici războiul din Ucraina, nici criza refugiaților, nici criza energetică nu au reprezentat obstacole insurmontabile pentru noi. În ultimii ani am demonstrat că schimbările sunt posibile: am scos municipiul din datorii, am modernizat infrastructura și am atras investiții europene.

În ciuda poziției autorităților centrale, noi am demonstrat și am dovedit că investițiile în școli, grădinițe, drumuri, parcuri, centre medicale și servicii sociale oferă cele mai vizibile rezultate. Nu am făcut diferențe între chișinăueni și nu i-am împărțit între centru și suburbii. Finanțarea a fost distribuită pe principiul nevoilor oamenilor și tocmai în suburbii am realizat un număr record de proiect în ultimii 30 de ani.

**Chișinăul trece la o nouă etapă de dezvoltare,
care cere noi inițiative și noi soluții.**

Chișinăul va continua calea către o capitală confortabilă și verde, dar acum orașul nostru trebuie să devină și capitala justiției sociale, capitala libertății economice și a proiectelor creative în domeniul culturii și educației, un oraș cu patrimoniu arhitectural și istoric restaurat și protejat.

Instrumentul principal al schimbării este comunicarea directă cu locuitorii orașului, implicarea cetățenilor capitalei în luarea deciziilor privind problemele majore de dezvoltare urbană – de la curte și cartier până la proiecte strategice. Referendumurile urbane trebuie să devină o practică durabilă în luarea deciziilor de interes public.

În planurile noastre se află extinderea autonomiei financiare a municipiului prin creșterea contribuțiilor din bugetul de stat, revizuirea legislației privind zonele economice libere și crearea de parcuri industriale și tehnologice. Consolidarea bazei legale pentru gestionarea eficientă a spațiului urban – de la zone de recreere și turism, la parcuri moderne și convenabile, instituirea parcurii municipale.

Ne asumăm sarcina modernizării infrastructurii educaționale și a reparației capitale a căminelor studențești. Printre obiectivele urgente se numără lansarea programelor de eficiență energetică și compensarea tarifelor la energia termică. Vom finaliza construcția șoselei de centură a Chișinăului și vom continua extinderea rețelei de transport public.

Vom realiza catalogarea tuturor spațiilor verzi din oraș, cu numere individuale și o bază de date accesibilă publicului. Vom mări suprafața spațiilor verzi și vom aduce starea tuturor resurselor hidrice ale capitalei – râul Bîc, pâraiele și lacurile – la cele mai exigente standarde ecologice.

Perimetrul științific fundamentat „Chișinăul Istoric” va deveni nu doar o zonă de restaurare obligatorie a monumentelor de patrimoniu cultural și arhitectural, ci și temelia unor stimulente speciale pentru dezvoltarea infrastructurii turistice.

Înființarea poliției municipale, finanțate din bugetul de stat, va fi o altă soluție esențială, capabilă să sporească siguranța cetățenilor și să contribuie la decriminalizarea definitivă a capitalei țării noastre.

ALTERNATIVA ESTE!

Miracolele sunt întotdeauna rodul unei munci grele și istovitoare. Nu există altă cale. Programul propus nu este un munte de promisiuni imposibile, ci un volum uriaș, aproape copleșitor, de muncă.

Dar acest munte poate fi mutat din loc, dacă se implică o echipă cu adevărat curajoasă și profesionistă, care crede cu pasiune în succes și dorește cu ardoare să realizeze acel adevărat miracol moldovenesc – visul împlinit al poporului pentru o Republică Moldova justă, liberă și fericită.

Echipa nu este un grup de politicieni, nu este un partid politic și nici un întreg Parlament cu Guvernul său. Echipa este unitatea națională împotriva necazurilor veșnice. O astfel de unitate deja este în curs de formare. Visul începe să devină realitate. Alternativa anilor de haos, nedreptate și dezastru este deja vizibilă.

Alternativa trebuie să triumfe.

Canalul oficial al
Blocului Alternativa

blocualternativa.md